

משרד האוצר דוברות והסברה

י' בשבט התשס"ז
29 בינואר 2007
דב. 2007-146

נאום שר האוצר – צעדים לעידוד היציאה לעבודה ולצמצום הפערים החברתיים

מאז כניסתי לתפקיד אני מדבר מעל לכל במה, על כך שכלכלה נכונה משקפת את האיזון הנכון בין חברה לכלכלה - בין השמירה על חברה בריאה לבין הצמיחה במשק.

לגבי ההישגים במישור הכלכלי, כבר נאמר מספיק – כמעט כל אינדיקטור כלכלי משקף את שהצלחנו להשיג.

היום אנחנו כאן כדי לדבר על צמצום הפערים בחברה הישראלית. כלכלה בריאה אינה יכולה להתקיים לאורך זמן כאשר חלק לא מבוטל מהאוכלוסייה, אינו שותף להצלחה.

גבירותיי ורבותיי,

שבוע שעבר התפרסם דוח העוני החצי שנתי. אני בטוח ששמחתם כמוני לשמוע, כי ההידרדרות החברתית של השנים האחרונות נבלמה. נרשמה יציבות בתחולת העוני בקרב משפחות, ילדים וירידה נוספת בתחולת העוני בקרב קשישים.

המגמה הזו משקפת, את המדיניות ואת הצעדים, של הממשלה הנוכחית - סיוע קיצבתי לאוכלוסיות שאינן יכולות לצאת ולעבוד.

אולם מגמה זו אינה מספיקה. כיום, לאחר הבלימה, מטרתנו היא ליצור את נקודת הפיתול בהתפתחות העוני – עלינו ליצור את המפנה!

הצלחתנו של שר האוצר במדינת ישראל, אינן רק הצלחותיו והישגיו הפיסקאליים. הצלחות אלה חשובות וקריטיות, אבל, שר האוצר במדינת ישראל חייב לשים לעצמו מטרה מקבילה, את המלחמה בעוני ואת צמצום הפערים החברתיים.

זהו צו השעה – זוהי משנתי הכלכלית.

בצד הסיוע לאוכלוסיות שאינן יכולות לצאת ולעבוד, עלינו לתת פתרון אמיתי לאלה אשר יכולים לצאת ולעבוד. הדרך היא ברורה – עידוד ההשתתפות בכוח העבודה.

רח' קפלן 1, הקריה ירושלים 91030 טל': 02-5317201 פקס': 02-5695355

שער הממשלה : www.gov.il

<http://www.mof.gov.il/dover>

עם מספרים לא ניתן להתווכח. תחולת העוני בקרב משקי בית בהם אין מפרנס כלל, עמדה בשנת 2005, על שישים וחמישה אחוזים נקודה שמונה. לעומת זאת, תחולת העוני בקרב משקי בית בהם יש שני מפרנסים, עמדה על שלושה נקודה אחד אחוזים בלבד.

הפתרון מונח לפנינו באותיות קידוש לבנה –

לגבי מי שיכול - העבודה היא הפתרון לעוני ועל בסיס הנחה זו נבנתה התוכנית אותה אני מציג לכם היום.

לפני מספר חודשים הודעתי כי בכוונתי להביא את התוכנית למס הכנסה שלילי ליישום. השתכנעתי, כי בניגוד לקצבאות שחולקו באופן אוניברסאלי, זהו כלי נכון ואפקטיבי לעידוד היציאה לעבודה.

הנחיתי אז, את נציגי משרדי, לקיים סדרת דיונים מעמיקה וממושכת עם נציגי משרד ראש הממשלה, בנק ישראל והביטוח הלאומי, במטרה לגבש מודל ישים למס הכנסה שלילי.

ככל שהעמקנו בנושא השתכנענו, כי מס הכנסה שלילי הוא אומנם נדבך מרכזי בתמרוץ היציאה לעבודה אך לא יכול לעמוד בפני עצמו.

אני גאה להציג היום תכנית לעידוד היציאה לעבודה ולצמצום הפערים החברתיים. זוהי תוכנית כוללת, המורכבת מחמישה מסדים, אשר יחד ורק יחד, **יביאו לשינוי אמיתי בשיעור ההשתתפות בשוק העבודה, להגדלת ההכנסה הפנויה של העובדים ברמות השכר הנמוכות וכתוצאה מכך למפנה אמיתי במגמת העוני במדינת ישראל.**

מדובר בתוכנית חשובה מאין כמותה, שבמסגרתה נשקיע סך של כ - מיליארד ושלוש מאות מיליון ₪, בעידוד אנשים לצאת ולעבוד.

התוכנית נבנתה מתוך התבוננות במניעים של העובדים להשתתף בשוק העבודה. שאלנו את עצמנו מהם התמריצים החשובים באמת לאזרחי המדינה על מנת שאלה יצאו לעבוד.

זיהינו חמישה מניעים עיקריים :

1. גובה השכר בהווה
2. בטחון פנסיוני לעתיד
3. הבטחת זכויות העובד
4. פתרון להשגחה על הילדים
- 5 - חלוקה שיוויונית וצודקת של נטל המס.

התוכנית, נותנת מענה לכל אחד משיקולים אלה, ובכך למעשה מטפלת במקורות העוני ולא בסממניו.

במענה לצורך של הגדלת ההכנסה הפנויה, בחרנו בתוכנית למס הכנסה שלילי. אל תקלו בכך, זוהי בשורה אמיתית לציבור. מדובר בהגדלה משמעותית של ההכנסה הפנויה המהווה תמריץ אמיתי ליציאה לעבודה.

נפעיל תוכנית עפ"י העקרונות הבאים:

- התוכנית תופעל באופן מדורג על-פי אזורים גיאוגרפיים בין השנים 2007 – 2009.
- כבר בשנת 2007 ישתתפו בתוכנית כ – חמישים וחמישה אלף משקי בית. מירושלים דרך, שדרות, אשקלון ועד נצרת ועין מאהל שבצפון.
- בסוף התוכנית בשנת 2009 נגיע ליישום מלא שיכלול כ - 220,000 משקי בית. מדובר בצעד לא פשוט מבחינה טכנית. דרשתי כי המודל יהיה פשוט למקבלי ההטבה. לצורך כך, המודל יופעל ע"י רשות המיסים וישולם באופן ישיר בכל רבעון לעובדים במדינת ישראל.

בחרנו להתמודד עם התא המשפחתי כיחידה סגורה תוך התייחסות למס' הילדים בכל משפחה.

כל אדם, שעובד בחצי משרה ומעלה, יקבל זיכוי אישי, לפי גובה הכנסתו ובלבד שסך ההכנסה של התא המשפחתי, לא תעלה על עשרת אלפים ₪.

מדובר במהלך אשר עלותו התקציבית גבוהה ובהפעלה מלאה תעמוד על כמיליארד ש"ח.

רק בשביל לסבר את האוזן:

- משפחה אשר כל אחד מבני הזוג מרוויח בין 3,000 ₪ ל - 4,200 ₪ ויש לה עד שני ילדים, תקבל בכל חודש, צ'ק ממדינת ישראל בסך של 550 ₪ - 6600 ₪ בכל שנה.
- אותה משפחה שיש לה שלושה ילדים ומעלה תקבל בכל חודש, צ'ק ממדינת ישראל בסך של 800 ₪ - 9600 ₪ בכל שנה.

יצרנו בפעם הראשונה מודל דינאמי, היוצר תמרוץ אמיתי לאזרחי המדינה להשתתף בשוק העבודה.

אותם עובדים ברמות השכר הנמוכות, אותם מיסקי הבית עם הילדים, יהנו בצורה פשוטה מזיכוי כספי חודשי בסכומים משמעותיים מאוד, והכל בתנאי שיצאו לעבוד.

אבל החשוב מכל הוא, כי אותם אנשים לא רק שיחלצו ממצוקה כספית, יומימית, אלא שגם יחזרו להם כבודם העצמי, כאנשים יצרניים, השלובים בחיי המעשה של החברה הישראלית.

אבל לא פחות חשוב מכך שנבטיח לאותם עובדים, פרנסה מכובדת בהווה, עלינו לדאוג לכך כי עתידם הכלכלי יובטח גם הוא.

רח' קפלן 1, הקריה ירושלים 91030 טל': 02-5317201 פקס': 02-5695355

רבות דובר בשנים האחרונות על פנסיה חובה לכל עובד. כבר בתפקידי כיו"ר ועדת הכספים, יזמתי הצעת חוק בנושא, בידיעה כי ביטחון סוציאלי, המלווה בהפרשה מקבילה של המעביד, הוא חשוב מאין כמוהו ומהווה שיקול מרכזי בהחלטת כל אדם ואדם לצאת ולעבוד.

מאז ועד היום לא הצלחנו להשלים את המהלך. גם היום, מאות אלפי שכירים אינם מבוטחים לגיל פרישה. **החסם המרכזי היה ונותר יכולתם של אותם עובדים, להפריש את חלקם לפנסיה.**

כעת, משהגדלנו משמעותית את ההכנסה הפנויה ברמות השכר הנמוכות באמצעות המס השלילי, ואני אומר לכם זוהי הגדלה משמעותית ביחס לכל הצעה, בגלל שהחלטנו לענות על הצורך של הפרשת העובד לפנסיה. היום, נוצרת הזדמנות כמעט חד-פעמית להפעיל פנסיה תעסוקתית חובה בישראל.

בהתאם לתפיסה זו בכוונתי לגבש עוד השנה, בשיתוף עם שר הביטחון כיו"ר ועדת השרים, עם שר התמי"ת אלי ישי, עם יו"ר הסתדרות העובדים מר עופר עיני ועם נשיא הארגונים הכלכליים מר שרגא ברוש, מודל פנסיה חובה שיחול על כל עובדי ישראל.

נכבדי,

הנדבך השלישי הוא הבטחת זכויות העובדים אל מול המעסיקים. המהלך של העלאת שכר המינימום, שבוצע תחת הנהגתה של הממשלה הקיימת, הינו מהלך צודק שהרבה שנים לא בוצע כמותו במדינת ישראל.

אבל לצערי, ללא אכיפה אמיתית של השכר – המהלך החשוב הזה יורד לטמיון. ללא אכיפה אמיתית, גם מס הכנסה השלילי שניתן לעובד ינוצל על ידי מעבידו להורדת שכר. לזה לא ניתן יד.

המענה לכך הוא חד וברור - אכיפה !

במסגרת התוכנית ובשיתוף מלא עם שר התמי"ת מר אלי ישי תגובש תוכנית, בעלות כוללת של 25 מלש"ח, לאכיפה מוגברת של חוקי העבודה ובראשם שכר המינימום.

יחד עם משרד התמי"ת ובהנהגת השר ישי נבצע רה – ארגון של מערך אכיפת חוקי העבודה. נוסף כוח אדם, נקצר את זמן התגובה לתלונות נגד מעבידים, נגביר את אחריות המשתמשים בקבלני כ"א ונקבע ענישה מינהלית למפירי החוק.

זכויות העובדים אינן פחות חשובות משכרם !

סיירתי לפני כשבוע, במועצה המקומית מודיעין עילית. מועצה מקומית חרדית, אשר מהתנהלותה ניתן ללמוד המון. אבל בהקשר בו אני דן היום, אבקש להעלות על נס את מפעל ה – Call Center שהוקם במועצה.

זוהי הדוגמא ב – ה הידיעה לכך שנשים חרדיות יכולות לעבוד. סוד ההצלחה פשוט:

- יצירת מערכי הכשרה תומכי עבודה.
- יצירת מקומות עבודה בישוב.
- **ובעיקר מתן מענה הולם לילדי העובדות, מעבר לשעות הלימוד.**

כמו שזה הצליח במודיעין עילית – אין סיבה שזה לא יצליח במקומות אחרים.

לכן, במסגרת התוכנית, נגדיל באופן משמעותי את היצע מעונות היום והצהרונים לנשים עובדות.

בכוונתנו להשקיע בצעד זה כ- 200 מלש"ח. במסגרתו נקצה כ- 30,000 שוברים לפתרונות השגחה – הן במעונות היום והן בצהרונים. במסגרת השוברים, המדינה תסבסד כ – 40 עד 50 אחוז מעלות מעון היום או הצהרון. מדובר ב 350 עד 700 ש"ח לשובר.

שיהיה ברור, הטבה זו כמיה כזיכוי שניתן לכיסו של העובד והיא תגדיל באופן חד ערכי את הכנסתו הפנויה.

אבל לא פחות חשוב מהתמריצים הישירים שניתנים ע"י המדינה לעובדים, הוא הנדבך האחרון של התוכנית - **חלוקה צודקת של נטל המס.**

רבות דובר על סוגיית שווי השימוש. בעיני מדובר לא רק בתיקון של עיוות מס אלא בחלוקה שוויונית של הנטל.

מדובר במהלך חברתי מאין כמותו.

העיוות שנוצר במשק הישראלי לפיו רק כעשירית מהשכירים, רובם מהאוכלוסיות החזקות, נהנים מהטבה בעלות של שניים וחצי מיליארד ש"ח, אינה צודקת בעיני.

נתקן עיוות זה, לא על מנת להעשיר את קופת המדינה. כי אם, על מנת להחזיר את הכספים במישרין לכל אזרחי מדינת ישראל ובדגש על אלה מהמעמד הבינוני.

נעמיד את שווי השימוש על ערכו הכלכלי הריאלי ונשתמש בתקבולי המסים להפחתת שיעורי המס ב- 3 מדרגות המס הנמוכות ורק בהן.

לא נעשה זאת בהינף יד. ברור לי, כי כמו כל תהליך גם תהליך זה מחייב הפנמה של השוק ושל הפרט. לכן המתווה ייפרס על – פני 3 שנים. כאשר ההעלאה בתקופה הראשונה תהיה נמוכה מההעלאות בהמשך.

גבירותיי ורבותיי,

שנת 2006 העמידה בפנינו מבחנים רבים ולא קלים. אני שמח שיחד, עמדנו בהם בהצלחה.

אני גאה לעמוד בראש משרד האוצר, שלאחר שמונה חודשים בהם העברנו שני תקציבים בהצלחה חסרת תקדים ועברנו מלחמה תוך שמירה קפדנית על הכלכלה, שוקד תוך כדי כל אלה, על תוכנית מסוג זה, ומציג אותה בתחילת השנה, כפי שהתחייבנו, על מנת להביאה ליישום כבר בשנת 2007.

זוהי הנהגה כלכלית אמיתית. כזו שפועלת ללא לאות להגשמת מטרותיה.

אני רוצה להודות לראש הממשלה ולנציגי משרדו על התמיכה, אני יודע עד כמה צמצום הפערים החברתיים חשוב לו ואני בטוח כי יחד נוביל לשינוי אמיתי בתחום זה.

אני רוצה להודות למנכ"ל המשרד ירום אריאב, למנכ"ל היוצא יוסי בכר, למר קובי הבר, מר ידן ענתבי, מר בועז סופר ולעובדי האגפים, על העבודה המאומצת בגיבוש הרפורמה שמוצגת לכם היום.

אני יודע כי רק באמצעות עשייה מאומצת ומאוזנת המשלבת מדיניות כלכלית - חברתית נכונה – כפי שאני מביא בפניכם היום - נגביר את הצמיחה במשק ונצמצם באופן אמיתי את הפערים החברתיים.